

Diàleg

AVUI+
Des del 1976

 CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

 ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
ORIOU HUGUET, director general
ESTHER CARALPS, directora de màrqueting i comunicació
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
JOAN SERRA, director de producció
IVAN GRAU, cap financer
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**SOBRE L'ÚLTIM FILM DEL
CINEASTA SPIKE LEE**
**Ramon Tremosa
i Balcells**

Professor de teoria econòmica a la UB
www.ramontremosa.com

EN SÍNTESI

El vot de la cúpula d'ERC

Negre sobre blanc

M'ha agradat molt la darrera pel·lícula del director nord-americà Spike Lee, *Inside man*, mal traduïda com a *Pla Ocult*. Tot i que l'argument no sembla gaire original (es relata l'atracament d'un banc a Nova York), Spike Lee realitza una original incursió en un gènere clàssic del cine, gràcies a un brillant guió i acompanyat d'un conjunt prou reconegut d'actors: Denzel Washington, Jodie Foster, Clive Owen i Willem Dafoe.

LA CIUTAT DE NOVA YORK DESPRÉS DELS atemptats de l'11 de Setembre és molt present en el film, que transmet la gran obsessió per la seguretat que avui s'hi viu. Aquesta gran obsessió, però, és contraposada pel director amb una imatge que desprèn un nen que viu l'atracament, que també és segrestat amb el seu pare i amb els altres clients del banc: l'únic ostatge infantil troba normal tot el que passa, fins al punt que ensenya amb tota naturalitat a un dels atracadors un dels seus videojocs, que conté escenes de brutal violència.

'INSIDE MAN', PERÒ, VA MÉS ENLLÀ DE l'atracament i es capbussa en l'origen de la gran fortuna del propietari del banc, aconseguida a Europa durant la Segona Guerra Mundial, a partir d'una màxima del baró de Rothschild: "Quan hi ha sang als carrers és moment de comprar propietats". I al mateix temps que es presenta l'alcalde de la ciutat al lloc dels fets, entra en escena una intermediària d'alt estandíng (Jodie Foster), bona coneixedora dels tripijocs de la corrupció política i bancària al més alt nivell. Entre aquests tres personatges Denzel Washington, que brilla en el seu paper d'humil sergent de policia negre, acaba encarnant de manera inesperada l'ideal de justícia nord-americà.

LA DENÚNCIA DEL RACISME TAMBÉ APAREIX en la pel·lícula, per bé de que de passada. Com no podria ser d'una altra manera, la gran obsessió vital del director de color Spike Lee segueix present, tal com ja va posar de manifest l'any 1989 en el seu colpidor film *Do the right thing* (*Fes el que cal*). La principal denúncia contra la discriminació dels afroamericans als EUA, però, Spike Lee la formula contra els mateixos afroamericans: moltes vegades és per culpa d'ells mateixos que la seva marginació continua. La crítica a la manca d'esforç i d'ambició dels seus germans de color per sortir dels seus guetos ha estat l'obsessió per a aquest director nascut a Geòrgia l'any 1957, juntament amb la denúncia del consum massiu de drogues i de la delinqüència als barris negres de les grans ciutats. I és que avui als EUA el percentatge de gent de color a les presons és molt superior al percentatge que aquest col·lectiu representa sobre tota la població.

AIXÒ SOBTA AL VISITAR ELS EUA. ELS NEGRES hi porten més de cent anys, però avui segueixen ocupant majoritàriament feines vinculades a una menor creació de valor afegit. Altres ètnies, com ara els asiàtics o els hispans, que han arribat més recentment, han progressat més ràpidament i avui ocupen llocs de treball més qualificats. És típic, per exemple, dinar en un restaurant el propietari del qual és un WASP (*white anglosaxon*

CARLES DE MIGUEL

“És típic, per exemple, dinar en un restaurant el propietari del qual és un WASP ('white anglosaxon protestant'), que és qui cobra els àpats; els cambrers són hispans i qui frega les olles a la cuina és gent de color”

protestant), que és qui cobra els àpats; els cambrers són hispans i qui frega les olles a la cuina és gent de color.

EN AQUEST SENTIT, EL CLAM DE SPIKE LEE evoca un dels moments més emotius de les misses *gospel* de les comunitats negres als EUA: tothom aplaudeix quan es fa saber que el fill de la senyora Parker ha estat becat en aquella universitat o que la filla de la senyora Smith s'ha llicenciat en aquella altra facultat. Hi celebren la culminació d'un esforç d'estudi, que donarà a un membre de la comunitat un futur laboral millor que el del seu pare. A Nova York, per exemple, recomano anar els diumenges a l'ofici de les onze del matí de la Convent Avenue Baptist Church, situada al nord del barri de Harlem, a la cruïlla entre els carrers 145 i 420 (cal anar-hi amb taxi ja que és molt lluny de

les esglésies més turístiques, més properes a Central Park). Impressiona la forta experiència religiosa que transmeten els espirituals negres cantats a flor de pell, així com les llargues estones de lectura, prèdica i silenci. Ara que sortim de la Setmana Santa, quin contrast tan gran amb la missa catòlica, tan previsible, racional i cronometrada, que deixa poc espai per a l'emoció.

SPIKE LEE ÉS UN DIRECTOR DE CINEMA QUE NO ES resigna a contemplar la major part dels seus germans de raça tal com estan i que malda per esperar-los cap a un futur millor. En la línia més típicament kennedyiana de què pots fer tu pel teu país, més que no pas esperar què fa el teu país per tu (en línia amb l'excel·lent capítol de *Segle XX* de fa deu dies dedicat a Bob Kennedy, on és molt present la lluita pels drets civils), Spike Lee no es resigna a determinismes històrics imposats i aspira a escriure una altra història, a fer història mirant de canviar-ne les lleis.

SENSE CONCESSIONS FÀCILS NI AUTOENGANYS còmodes, de vegades atacat per la seva comunitat per la duresa de la seva crítica, i sense disposar de mitjans i avantatges d'altres directors de cinema (l'ajuntament de Nova York li va denegar el permís per filmar *Inside man* als carrers de la ciutat), la darrera pel·lícula de Lee és absorbent i trencadora. Deixa un bon gust de boca perquè una bona pel·lícula és com un bon vi: dura un instant i deixa un gust de glòria. I si algú es disgusta per la crítica potser serà, com deia Corneli Tàcit, perquè reconeix que la té ben merescuda.

**Marçal
Sintes**

La cúpula d'ERC evitarà votar 'no' en el referèndum de l'Estatut. Segons publicava ahir aquest diari, en principi prefereix el vot nul, tot i que el blanc o l'abstenció són dues possibilitats més. Esquerra Republicana i els seus entorns civils s'han passat els últims tres mesos proclamant i propagant que l'Estatut és insuficient i que és fruit de la "traïció" de CiU a Catalunya. Igualment ERC va posar el coll i altres coses per aconseguir que la manifestació del 18 de febrer fos exitosa. I ha votat en contra del projecte estatutari al Congrés de Diputats. Entre els militants el no és rotundament majoritari. Al militant el que li surt de dins és rebutjar l'Estatut, rebotre la joguina, per dir-ho amb una expressió que vaig emprar fa uns dies. Les bases, doncs, han agafat la paraula a la direcció i estan per la *coherència* i la *dignitat nacional*, i prou. Però, naturalment, una cosa és ser militant i una altra dels que manen. I els que manen tenen clar que el no és incompatible amb el seu objectiu principal –i completament legítim–, que és continuar en el tripartit i no arriscar-se a tornar als bancs de l'oposició. La raó per la qual la cúpula d'ERC pretén que la gent dipositi una papereta nul·la és, per tant, la mateixa per la qual, per exemple, van entomar en el seu moment que Pasqual Maragall expulsés del govern de la Generalitat Carod-Rovira, que, per cert, es veu que ha declarat que l'Estatut ha deixat de ser el tema central de la política catalana. La incògnita és, esclar, quants ciutadans seguiran la consigna que llancin els que remenen les cireres a Esquerra.

m.sintes@hotmail.com